Onderdelen van de boot

Er is een groot aantal onderdelen te onderscheiden aan roeiboten en riemen. Het is goed om te weten hoe de belangrijkste onderdelen heten. Als er iets versleten of kapot is kan je in het schadeboek vermelden wat er vervangen of gerepareerd moet worden. Sommige onderdelen zie je alleen bij Wherries en C-boten andere onderdelen alleen bij overnaadse boten en gladde boten. Een paar onderdelen van de boot zijn *verplicht*. Dat wil zeggen dat je niet met de boot mag varen als deze onderdelen ontbreken of kapot zijn.

Onderdelen Wherries en C-boten.

Bankje en slidings.

Het ***bankje*** waar de roeier op zit heeft vier wieltjes aan de onderkant waarmee over de ***slidings*** heen en weer gereden kan worden. De slidings zijn twee rails die in de boot gemonteerd zijn. Omdat het bankje heen en weer kan rijden en de voeten vast in de boot zitten, kunnen de benen buigen en strekken zodat de beenkracht gebruikt kan worden voor de voorstuwing van de boot.

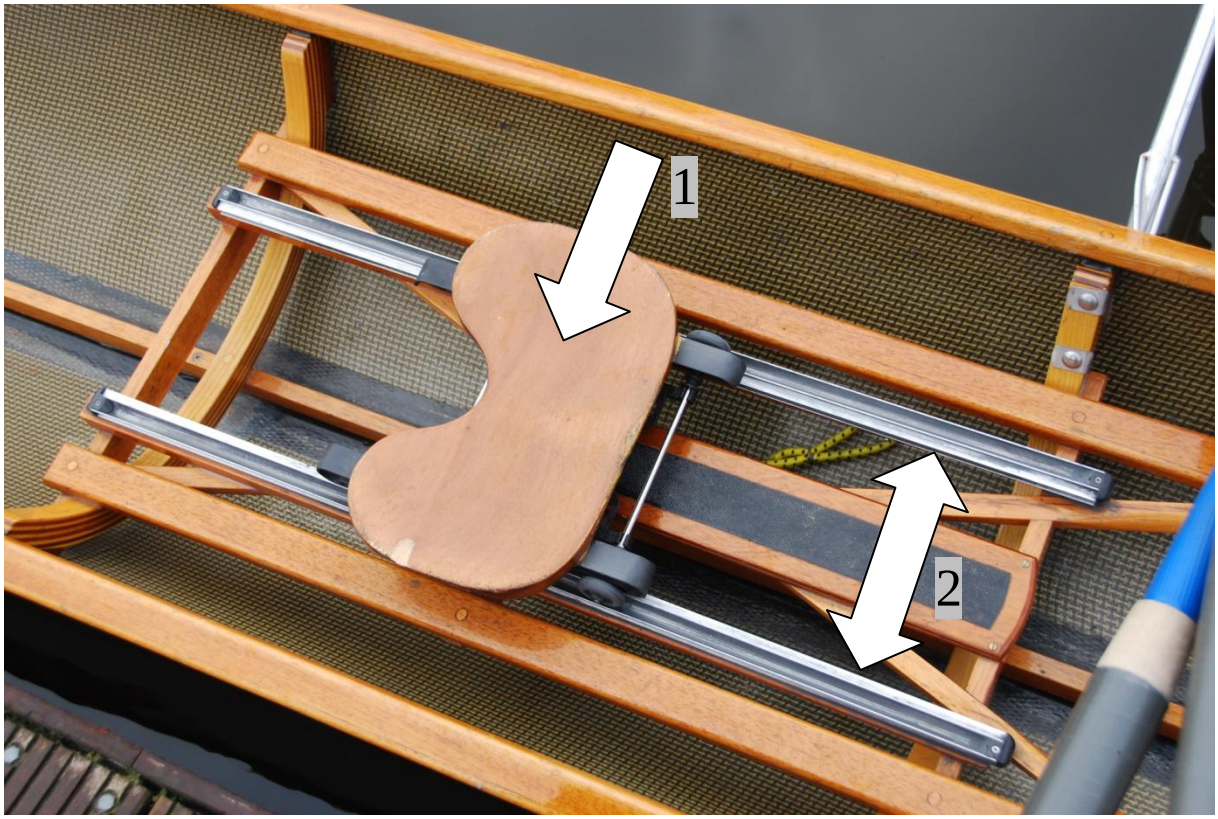

1 Bankje *2 Slidings*

Voetenbord

De roeier zet zich tegen het voetenbord af. Bij sommige boten zitten je voeten vast met een riempje of veter. Bij andere boten zitten je voeten vast met ***flexheels***; deze zijn van kunststof gemaakt en het hielstuk buigt mee als je hak omhoog komt. De onderkant van deze flexheels zitten met ***heelstrings*** vast aan het voetenbord. De heelstrings zorgen ervoor dat de roeiers, als ze omslaan, hun voeten makkelijk los kunnen trekken doordat de hak aan het voetenbord vast zit. Het is dan ook belangrijk dat je voordat je gaat roeien controleert of de heelstrings goed bevestigd zijn. Heestrings zijn bij flexheels een *verplicht* onderdeel van de boot. Dat wil zeggen dat je niet mag roeien als ze ontbreken (melden in het schadeboek!).

voetenbord

Voetenbord met flexheels.

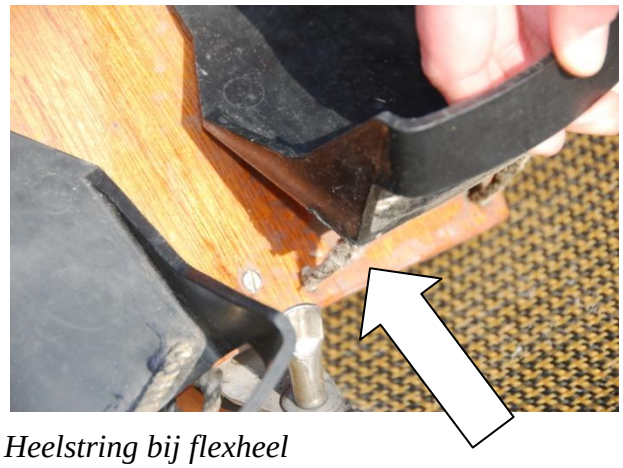

Heelstring bij flexheel

Instap plankje

Omdat de huid van de boot zeer dun en kwetsbaar is, kan deze niet het gewicht van een roeier dragen. Om in te stappen, moet de roeier zijn voet op het ***instapplankje*** zetten. Dit is de enige plaats in de boot waar de roeier op kan staan.

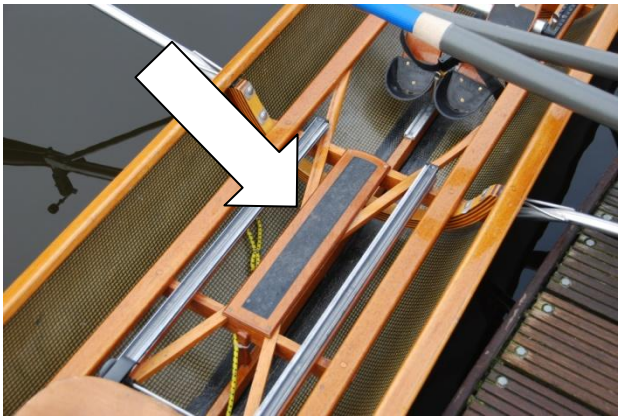

Instap plankje

Riggers en dollen.

Aan de boot zitten metalen constructies geschroefd die ***riggers*** genoemd worden. De riggers zorgen er voor dat het draaipunt van de riem een eind van de boot af komt te liggen. Hierdoor wordt de hefboom om kracht over te brengen groter dan wanneer de dollen op de boordrand gemonteerd zouden zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het sloeproeien. Aan de rigger zit de ***dolpen***. Dit is een metalen verticale pen waar de dol op zit en omheen draait. De dol is een vierkante constructie van kunststof dat de riemen op zijn plaats houdt tijdens het roeien. De dol wordt gesloten met de ***overslag*** (of ***dolklep***). Ook zit er een aantal plastic ringetjes om de dolpen, waarmee de roeiers de hoogte van de dol kunnen variëren. Riggers zijn niet gemaakt om de boot aan op te tillen of op neer te leggen. Let hierop bij het tillen en wegleggen van de boot.

Rigger met dol

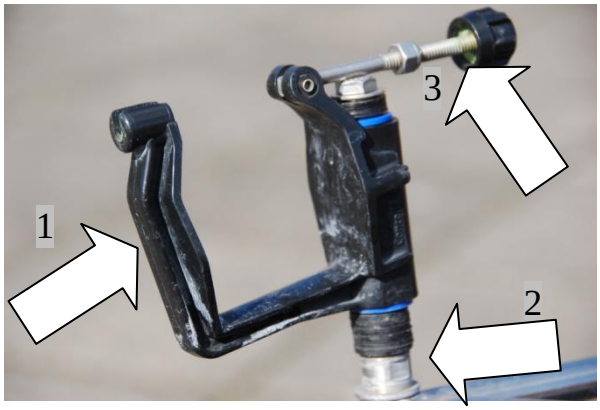

1 dol. 2 dolpen. 3 overslag (dolklep)

Roer

De wherries en gestuurde C-boten hebben een roer. Dit is een los onderdeel van de boot dat voor het roeien via de ***roerpen*** aan de boot moet worden bevestigd. Het roer heeft en groot ***roerblad***. Bovenop het roerblad zit een vertikaal deel dat het ***roerjuk*** wordt genoemd. Aan het roerjuk zitten het ***stuurtouw*** bevestigd.

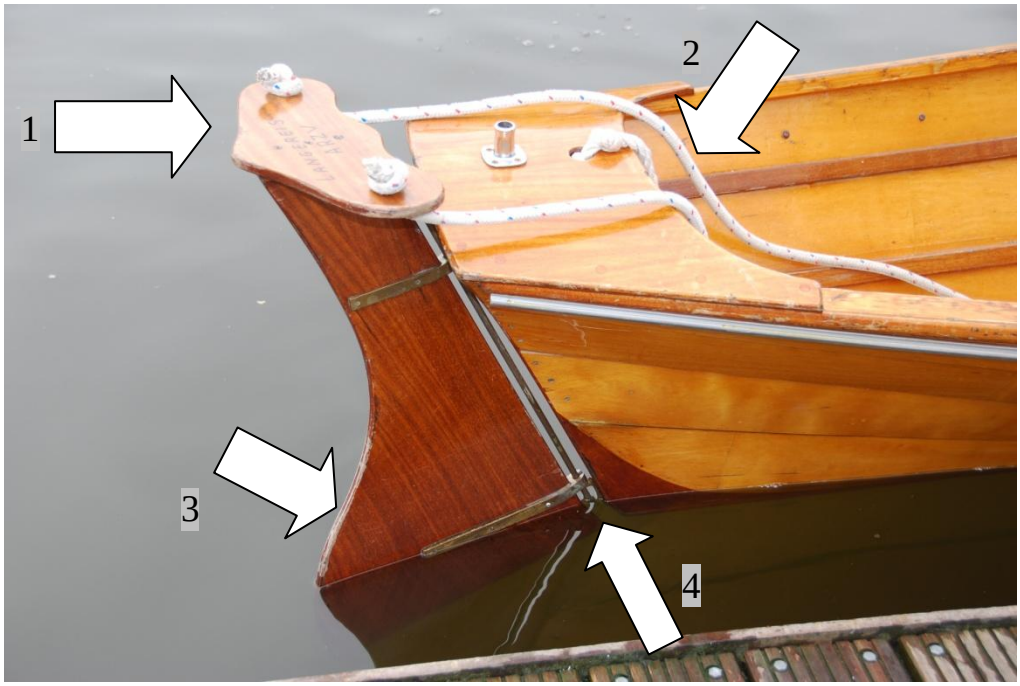

1 roerjuk *2 stuurtouw* *3 roerblad* *4 roerpen*

Boegbal

C-boten, hebben een ***boegbal***. Dit is een rubberen bal die voorop de boot zit. De dient voor de veiligheid; het schermt de scherpe punt van de boot af en is een *verplicht* onderdeel van de boot. Dat wil zeggen dat je niet mag roeien in een boot waar de boegbal ontbreekt of stuk is (melden in het schadeboek!).

Boegbal

Stuurstoel

De stuurman zit op de stuurstoel. In een wherry kan je met zijn tweeën zitten.

Stuurstoel wherry

stuurstoel C-boot

Buikdenning

Bij wherries liggen er houten vlonders op de bodem van de boot, zowel bij de stuurplaats als in de voor en achterpunt. Zo'n vlonder wordt ***buikdenning*** genoemd. Op de buikdenning kan je staan zonder de boot te beschadigen.

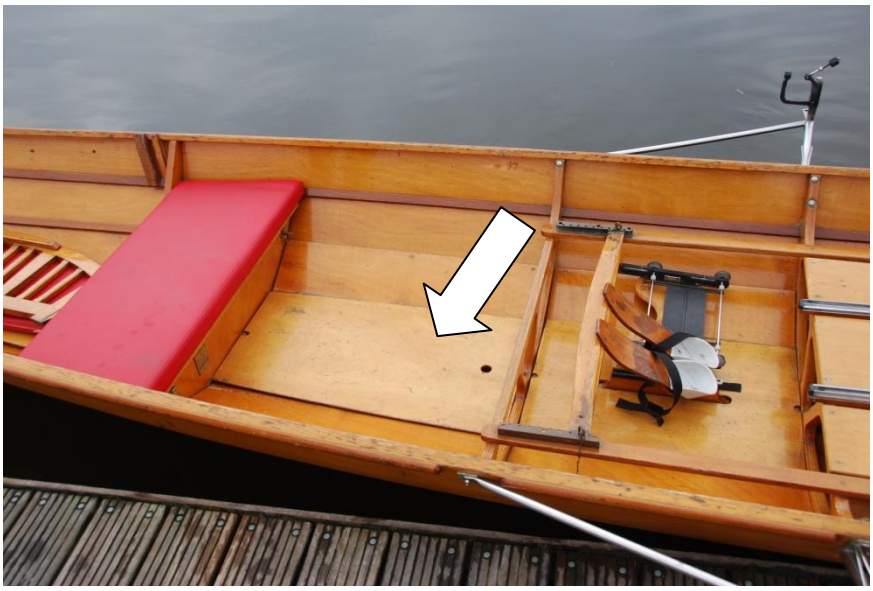

buikdenning

Spanten en kielbalk

De ***spanten*** zijn de dwarsverbindingen in de boot die samen met de diagonaallatten het raamwerk van de boot vromen. Aan de spanten kan getild worden bij het in- en uitbrengen van de boot. Aan de ***diagonaallatten*** mag nooit getild worden, omdat die dan kunnen breken. De ***kielbalk*** loopt in de lengterichting van de boot. Het deel van de kielbalk dat aan de binnenkant zichtbaar is wordt ***de binnenkiel*** genoemd.

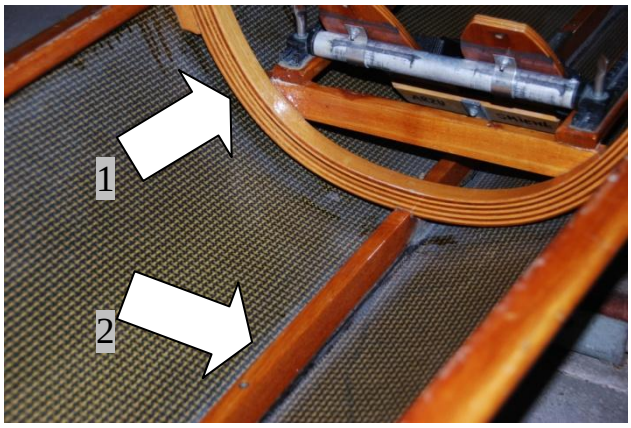

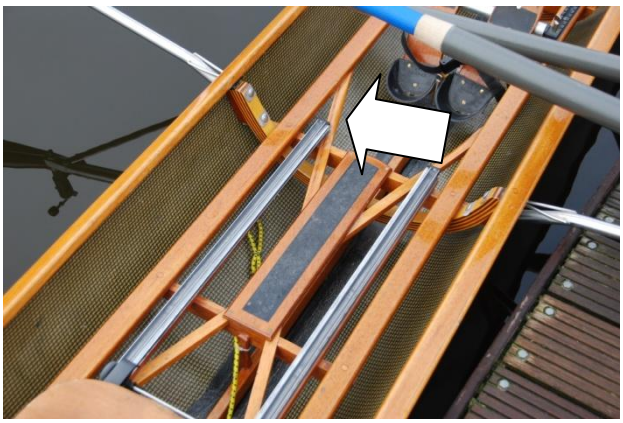

1 Spant *2 Binnenkiel* *Diagonaallat*

Soms is de onderkant van de kielbalk voorzien van een metalen strip; de ***kielstrip*** genaamd. De boten met een kielstrip mogen over de rol op de rand van het vlot te water gelaten worden. Boten zonder kielstrip mogen niet over de rol schuiven.

Kielbalk met kielstrip *Kielbalk zonder kielstrip*

Landvast

C-boten en wherries hebben aan de voorkant en soms aan de achterkant een touw om de boot mee vast te zetten. Dit touw wordt een ***landvast*** genoemd.

Landvast

Luchtkamer

Wherries en C-boten zijn open boten en kunnen bij hoge golfslag vollopen met water. Om er voor te zorgen dat de boot niet zo diep in het water komt te liggen dat je niet meer kan roeien zijn sommige C-boten voorzien van een ***luchtkamer***. De luchtkamer is een afgesloten ruimte die niet vol water kan lopen.

Luchtkamer in C-boot

Puntje en staartje

De voorkant van de boot (de ***boeg***) wordt ook wel ***puntje*** genoemd. De achterkant van de boot wordt ***staartje*** genoemd.

1 Staartje 2 Puntje of Boeg

Onderdelen Gladde en Overnaadse boten

Gladde en overnaadse boten

De term glad is afgeleid van de huid van de boot. ***Gladde boten*** hebben een gladde huid van hout of kunststof. Dit in tegenstelling tot ***overnaadse boten***, waarbij de huid uit smalle stroken hout bestaat die dakpansgewijs aan elkaar bevestigd zijn.

Overnaadse boot

Gladde boot

Bankje en slidings

Ook gladde boten hebben een ***bankje*** dat over de ***slidings*** rijdt. Bij C-boten en wherries is er een instapplankje waar je bij het in- en uitstappen je voet mag neerzetten. Bij gladde boten is er meestal geen houten plankje maar een stukje met antislip materiaal waar je bij het in- en uitstappen je voet mag neerzetten.

1 Bankje *2 sliding* *3 instapplankje (rood)*

Voetenbord

In wedstrijdboten en sommige recreatieboten zitten schoenen die voor de helft vast zit aan het voetenbord. De roeier is hierdoor met de bal van de voet verbonden aan het voetenbord, terwijl de hielen los kunnen komen. Aan de hakken van deze schoenen zitten ***heelstrings*** die stevig verbonden zijn met het voetenbord. Heelstrings zijn touwtjes of leren riempjes, die ervoor zorgen dat de roeiers, als ze omslaan, hun voeten makkelijk uit de schoenen kunnen trekken. Ook kunnen er in gladde boten ***flexheels*** zitten of gewone voetenborden (zie Onderdelen Wherries en C-boten). Bij flexheels en schoenen zijn de heelstrings een *verplicht* onderdeel. Dat wil zeggen dat je niet mag roeien in een boot waar de heelstrings ontbreken of kapot zijn (melden in het schadeboek!).

Voetenbord met schoenen

Heelstrings

Vin

Gladde boten hebben geen kiel. Om er toch voor te zorgen dat ze recht door het water gaan hebben ze een ***vin*** onder de boot.

Vin

Riggers en dollen

De ***dollen*** van gladde boten zijn hetzelfde als bij wherries en C-boten. Ook de ***riggers*** van gladde boten kunnen er hetzelfde uitzien. Bij boordboten (boten waarin iedere roeier met één riem roeit) en bij sommige scullboten (boten waarin iedere roeier met twee riemen roeit) hebben de riggers een ***drukstang***. Dit is een extra metalen onderdeel van de rigger die de drukkracht op de dol helpt opvangen.

Drukstang

Sommige gladde boten hebben ***vleugelriggers***. Hierbij is de rigger uit één stuk gemaakt en loopt voor of zelfs achter de roeiersplaats langs.

Gladde boot met vleugelriggers

Roer

Een skiff en een dubbeltwee hebben nooit een roer. De roeiers sturen met de riemen. Dit doen ze door bij de inpik de haal aan het ene boord te verlengen en tegelijkertijd aan het andere boord te verkorten. Alle boordboten (boten waarbij iedere roeier één riem gebruikt) daarentegen hebben altijd een roer, maar niet altijd een stuurman. De *twee-zonder* en *vier-zonder* hebben wel een roer maar het stuurtouw is daar verbonden met de schoen van één van de roeiers. Die stuurt de boot door de hak van zijn voet heen en weer te bewegen. Ook bij een *ongestuurde dubbelvier* stuurt één van de roeiers met zijn voet.

voetenstuur

Bij gladde boten zit het roer aan de boot vast. Het bestaat net als bij C-boten en wherries uit een ***roerpen*** waar het roer omheen draait, een ***roerblad*** dat in het water steekt en een ***roerjuk*** waaraan het ***stuurtouw*** vast zit. Als het stuurtouw bestaat uit een staalkabel wordt gesproken van een ***stuurkabel***.

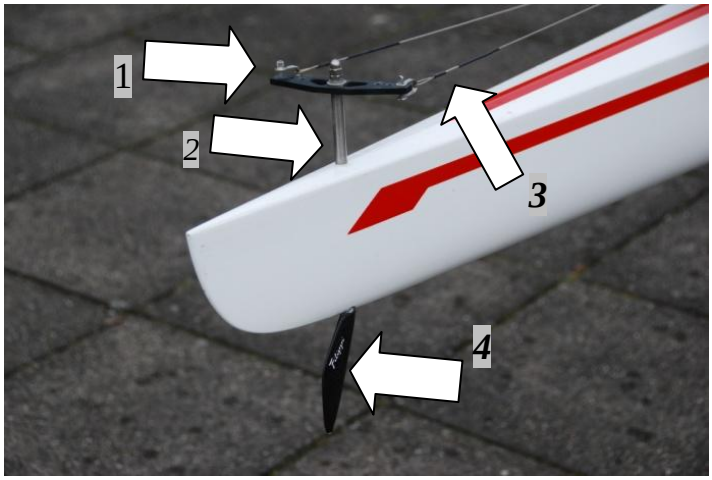

1 roerjuk 2 roerpen 3 roerblad 4 stuurkabel

Stuurstoel

Bij gladde boten kan de stuurman achterin de boot zitten of voorin de boot liggen met de voeten in de punt. Bij een voorin liggende stuurplaats bedient de stuurman met een hendel het roer.

Stuurstoel achterin de boot

Stuurstoel in voorin de boot

Boegbal

Net als bij C-boten is bij gladde boten de ***boegbal*** een *verplicht* onderdeel van de boot. Dat wil zeggen dat je niet mag varen in een boot waar de boegbal ontbreekt of stuk is (melden in het schadeboek). De boegbal zit op het puntje (de boeg) van de boot.

Puntje met boegbal.

Spanten

Gladde boten zijn net als C-boten verstevigd met ***spanten***. Bij kunststof boten zijn er geen diagonaallatten meer, maar nog wel in de ouder houten gladde boten en in overnaadse boten. Het spant waaraan de riggers bevestigd zijn noemen we het ***riggerspant.*** Ter hoogte van de spanten is de boot extra stevig. Als je de boot in de loods of op de schragen neerlegt moet je ervoor zorgen dat de boot op een spant ligt.

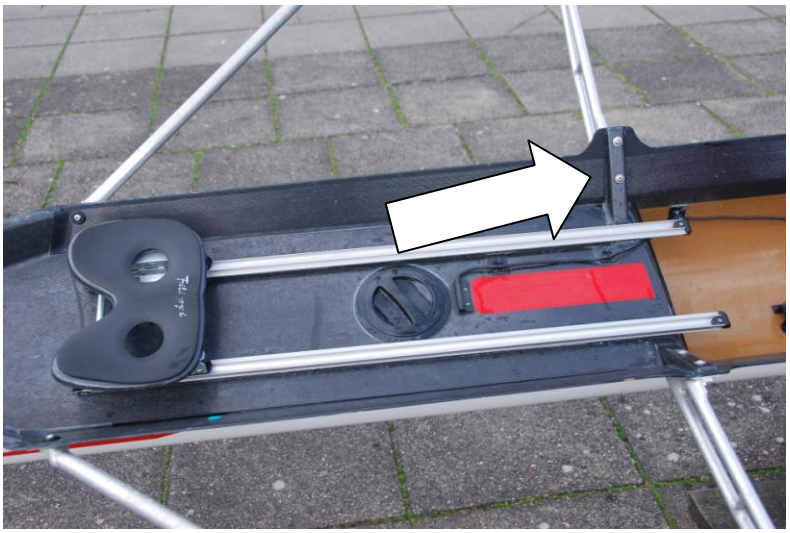

riggerspant

Tilstang

Sommige boten hebben één of meerdere ***tilstaneng*** waaraan de boot makkelijker opgetild kan worden. Meestal zit de tilstang voor het voetenbord van de roeier ter hoogte van een spant.

Tilstang

Waterkering

De ***waterkering*** is een opstaande rand die voorkomt dat er bij hoge golven water in de boot komt.

Waterkering

Taft, dek en luikje

Bij gladde en overnaadse boten zijn de voor- en achterpunt bedekt zodat er een holle ruimte ontstaat waardoor de boot niet makkelijk met water vol kan lopen. De voor- en achterpunt kunnen bedekt zijn met ***taftdoek*** of meteen kunststof of houten dek. De afgesloten luchtruimtes zijn voorzien van ***luikjes***. Als de boot opgeruimd wordt horen de luikjes open te zijn zodat het vocht dat eventueel in de luchtruimtes is kan verdampen.

Voorpunt met taftdoek en waterkering (door het taftdoek kan je de diagonaalspanten zien.)

Kunststof dek en luikje

Riemen

Bladen

Met de riemen wordt de kracht van de roeier overgebracht op het water. De bladen zijn daarom het belangrijkste onderdeel van de riem. Er zijn verschillende bladvormen. In de loop van de tijd heeft een aantal grote veranderingen plaats gevonden. De bladen waren vroeger lang en smal. Deze bladen worden ***streepje*** genoemd. Daarna kwam het zogenaamde ***Maconblad***. Dit is een symmetrisch blad en wordt nog steeds gebruikt voor recreatie- en toerboten. De opvolgers van de maconbladen zijn de ***Bigblades***. Tegenwoordig hebben alle wedstrijdboten en ook veel recreatieboten bigblades.

Maconblad

Bigblade

Een roeier gebruikt twee scullriemen of één boordriem. Boordriemen zijn dikker en zwaarder en hebben grotere bladen.

Boord- en scullriemen van hout en koolstof met verschillende soorten bladen

Streepje (boordriem)

Maconblad (houten boordriem)

Bigblade (koolstof boordriem)

Maconbald (koolstof boordriem)

Maconblad (houten scullriem)

Bigblade (koostof scullriem)

Maconblad (koolstof scullriem)

Steel en hals

De ***steel*** van riemen is het lange deel. Dit werd vroeger van hout gemaakt. Tegenwoordig worden de riemen van koolstof gemaakt. Dit is lichter materiaal maar wel erg stijf zodat de riem niet doorbuigt tijdens het roeien. De ***hals*** van de riem is deel van de steel waar het blad aan vast zit. De steel wordt hier iets dunner.

Steel

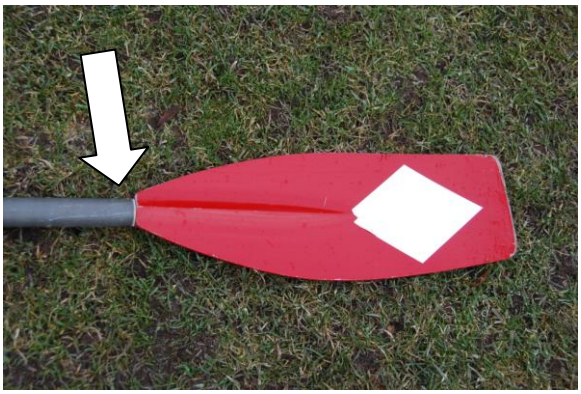

Hals

Manchet en Kraag

Om de riem zit een kunststof koker die ***manchet*** genoemd wordt, waaromheen de ***kraag*** geklemd wordt. De kraag zorgt ervoor dat de riem in de dol blijft liggen. De afstand van de kraag tot de ***hendel*** (handvat) is variabel, waardoor de riemen lichter en zwaarder afgesteld kunnen worden door de binnenhendel en darmee de hefboom te vergroten of verkleinen. De hendels kunnen van hout of kunststof zijn gemaakt.

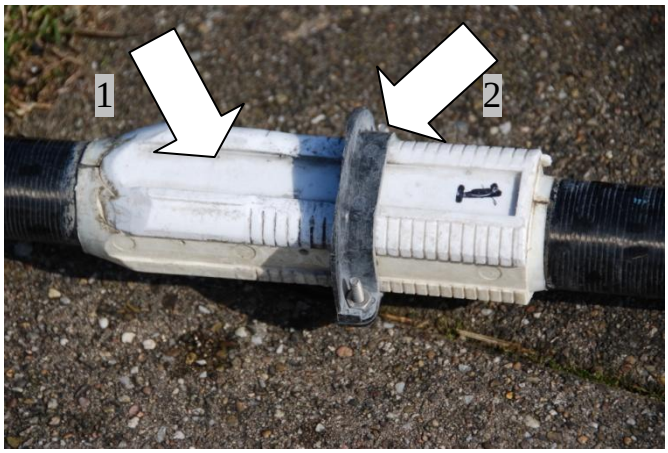

1 Manchet 2 Kraag

Hendels

De hendel is de plaats waar je de riem vasthoudt. Soms is de hendel van hout soms zit er een kunststof bekleding omheen. Bij boordriemen zijn de hendels meestal van hout maar tegenwoordig ook wel met kunststof bekleed.

Kunststof hendels

Houten hendels

Boordriemen met houten en kunststof hendels